

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/158/2016
Identifikačné číslo spisu:	1112226881
Dátum vydania rozhodnutia:	03.11.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1112226881.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne Ing. Q. A., bývajúcej v R., V. č. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, IČO: 35955341, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša č. 1, IČO: 30844789, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18 C 156/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. septembra 2015 sp. zn. 3 Co 119/2014, 3 Co 120/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa v konaní domáhala náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Tvrdila, že škoda jej vznikla zanedbaním náležitého bankového dohľadu Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) nad činnosťou Podielového družstva slovenské investície, ktorému zverila svoje financie za účelom ich zhodnotenia, zaznamenala však finančnú stratu, za ktorú zodpovedá štát.

2. Žalovaná namietala, že NBS nezanedbala bankový dohľad.

3. Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 2. decembra 2014 č.k. 18 C 156/2012-188: a/ zamietol návrh žalobkyne na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie, b/ zamietol žalobu, c/ žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Výrok rozhodnutia vo veci samej odôvodnil neopodstatnenosťou žaloby danou tým, že NBS nezanedbala bankový dohľad, v dôsledku čoho žalobkyňa nemá právo na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Výrok tohto rozsudku vo veci samej napadla žalobkyňa odvolaním.

4. Okresný súd Bratislava I uznesením z 15. januára 2015 č.k. 18 C 156/2012-233 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 €. Toto uznesenie napadla žalobkyňa

odvolaním.

5. Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 24. septembra 2015 sp. zn. 3 Co 119/2014, 3 Co 120/2014: a/ opravil odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku čo do výšky žalobou požadovanej sumy, b/ rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil, b/ uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 15. januára 2015 č.k. 18 C 156/2012-233 potvrdil, c/ žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Výrok, ktorým potvrdil rozsudok, odôvodnil vecnou správnosťou skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie. Na odôvodnenie výroku potvrdzujúceho uznesenie uviedol, že podaním odvolania vznikla žalobkyni poplatková povinnosť; na tom nič nemení skutočnosť, že v čase podania žaloby bolo konanie v tejto veci oslobodené od platenia súdnych poplatkov.

6. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie s tým, že jej súdy odňali možnosť konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Podľa jej názoru sú rozhodnutia súdov nepreskúmateľné a založené na nedostatočných skutkových zisteniach a ich nesprávnom právnom posúdení. Opätovne vyslovila presvedčenie, že jej finančná ujma je výsledkom zanedbania povinností NBS. Dovolanie v časti smerujúcej proti rozhodnutiu o súdnych poplatkoch odôvodnila tým, že súdy nesprávne rozhodli o poplatkovej povinnosti, lebo v čase podania žaloby bolo konanie o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. oslobodené od súdneho poplatku. Žiadala napadnutý rozsudok a tiež ním potvrdené rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu zopakovala podstatnú časť svojej skoršej argumentácie. Navrhla nedôvodné dovolanie žalobkyne zamietnuť.

8. Dovolanie bolo podané 13. novembra 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

10. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, uskutočnení dovolacieho prieskumu a vydaní (pre dovolateľa) priaznivého rozhodnutia.

10.1. Dovolanía podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nespĺnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

10.2. Tie dovolanía podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

11. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 10.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že

ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

12. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

13. Dovolanie žalobkyne v časti, ktorou je napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, smeruje proti rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 238 O.s.p. prípustné. V časti, ktorou je napadnutý výrok tohto rozsudku odvolacieho súdu týkajúci sa súdneho poplatku (tento výrok má povahu uznesenia), nesmeruje dovolanie žalobkyne proti uzneseniu odvolacieho súdu so znakmi uvedenými v ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalobkyne teda v zmysle § 238 a § 239 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

14. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolaiteľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

15. Žalobkyňa tvrdí, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

16. Namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/216; obsah spisu pritom nedáva v predmetnej veci žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody.

16.1. Najvyšší súd už v minulosti konštatoval, že ak je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým účastníkovi konania uskutočňovanie jemu patriacich procesných oprávnení; ani vtedy nezostáva „procesne bezbranný“ (viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 1367/2015) a má plne zachované právo namietat túto nesprávnosť v procesne prípustnom opravnom prostriedku (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 89/2011, 3 Cdo 145/2012, 3 Cdo 158/2012, 3 Cdo 648/2015, 1 ECdo 10/2014).

16.2. Ústavný súd sa v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 „väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

17. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia

najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

18. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

19. Dovolací súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípádny nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

20. Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať vyrubením súdnych poplatkov bez opory v zákone, dovolací súd poukazuje na stanovisko R 1/2016 a pripomína, že samotným vyrubením súdneho poplatku sa účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (viď tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 218/2014, 2 Cdo 151/2015, 3 Cdo 688/2015, 4 Cdo 468/2014, 7 Cdo 461/2015 a 8 Cdo 27/2016).

21. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne, podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinok umožňujúci uskutočnenie meritorneho dovolacieho prieskumu. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

22. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.